

spinter tyrimai

...Jūsų tyrimų partneris Baltijos Šalyse

Šalies gyventojų tyrimas dėl požiūrio į genetiškai modifikuotus organizmus

Vykdytojas: spinter tyrimai

Birželis, 2007

Tyrimo metodologija

Tyrimo metodologija

Viešosios nuomonės ir rinkos tyrimų bendrovė “Spinter tyrimai” 2007 metų gegužės 16-27 dienomis atliko Lietuvos gyventojų tyrimą Omnibus metodu.

1.1 Tyrimo tikslas

Išsiaiškinti šalies gyventojų nuostatas genetiškai modifikuotų organizmų atžvilgiu.

1.2 Tyrimo metodas

Apklausa – *standartizuotas interviu*, naudojant standartizuotą su Užsakovu suderintą klausimyną. Standartizuotą interviu atlieka profesionalus apklausėjas. Jis veda pokalbį su respondentu pagal parengtus klausimus, atsakymus fiksuodamas klausimyne.

1.3 Tyrimo lokacija

Visa šalies teritorija. Iš viso 95 atrankiniai taškai, išdėstyti taip, kad reprezentuotų visus šalies regionus.

Tyrimo metodologija

1.4 Tikslinė grupė

Apklausoje dalyvavo šalies gyventojai nuo 18 iki 65 m.

1.5 Tyrimo imtis

Tyrimo metu buvo apklausti 1002 respondentai.

1.6 Atranka

Tyrimė naudotas *daugiapakopės stratifikuotos tikimybinės atrankos* metodas. Šis atrankos metodas užtikrina duomenų reprezentatyvumą, t. y. kiekvienas šalies namų ūkis turi vienodas galimybes būti apklaustas ir atrankinė visuma pagal tikslinius kriterijus atitinka generalinę visumą.

Tyrimo rezultatai reprezentuoja 18 iki 65 metų tikslinės grupės atstovų nuomones ir vertinimus.

1.7 Duomenų analizė

Duomenų analizė buvo atliekama naudojant SPSS/PC programinę įrangą.

Ataskaitoje pateikiami bendrieji atsakymų pasiskirstymai (procentai) ir pasiskirstymai pagal socialines-demografines charakteristikas (žr. Priedus).

Statistinė paklaida

Atrankiniuose kiekybiniuose tyrimuose visada išlieka statistinės paklaidos tikimybė, į kurią būtina atsižvelgti interpretuojant duomenis. Pvz.: Jeigu apklausus 1002 respondentus gavome, kad 49,9% apklaustųjų nuomonė apie genetiškai modifikuotus organizmus yra neigiama, tai yra 95 proc. tikimybė, kad tikroji reikšmė yra tarp 46,8 ir 53,0 proc.

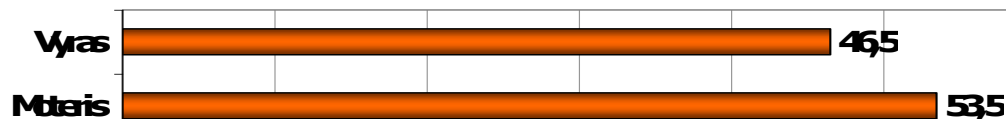
Įverčio tikslumas mažėja, mažėjant analizuojamų atsakymų skaičiui. Toliau pateikiama lentelė, padedanti įvertinti statistinę paklaidą.

	%	%	%	%	%	%	%	%	%
	3	5	10	15	20	25	30	40	50
	97	95	90	85	80	75	70	60	50
N									
100	3.4	4.4	6.0	7.1	8.0	8.7	9.2	9.8	10
200	2.4	3.1	4.2	5.0	5.7	6.1	6.5	6.9	7.1
300	2.0	2.5	3.5	4.1	4.6	5.0	5.3	5.7	5.8
400	1.7	2.2	3.0	3.6	4.1	4.3	4.6	4.9	5.0
500	1.5	1.9	2.7	3.2	3.6	3.9	4.1	4.4	4.5
750	1.2	1.6	2.2	2.6	2.9	3.2	3.3	3.6	3.7
1000	1.1	1.4	1.9	2.3	2.5	2.7	2.9	3.1	3.1

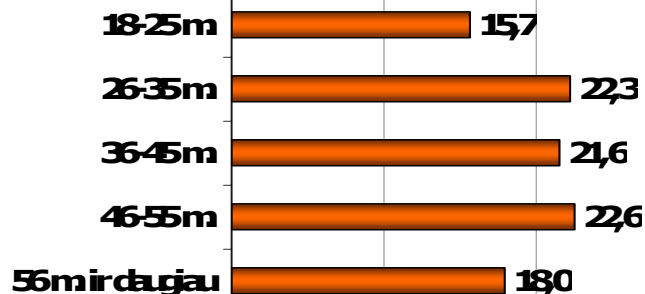
Tyrimo rezultatai

Respondentų socialinės-demografinės charakteristikos(I) (%)

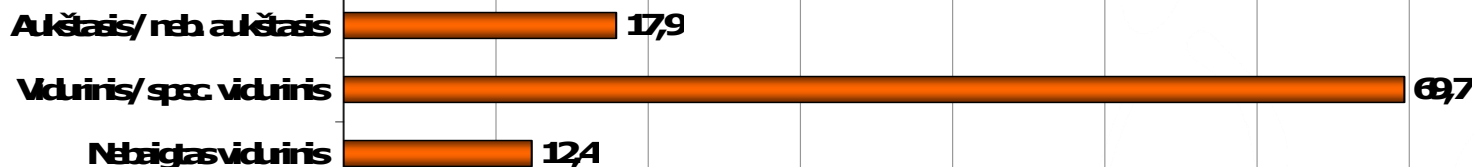
Lytis

Amžius

Išsimokslinimas

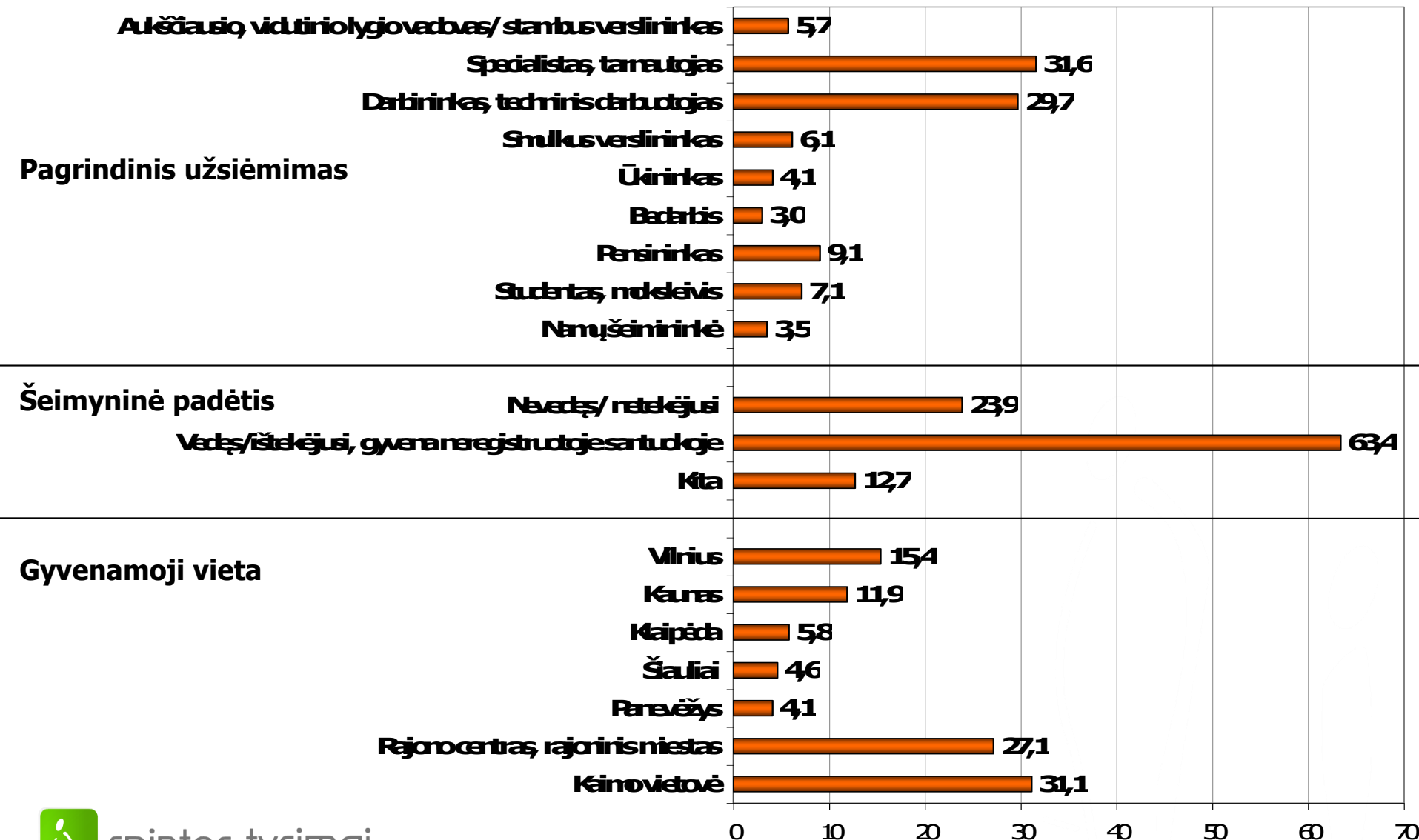

Pajamos,

Tenkančios vienam namų ūkio nariui per mėnesį

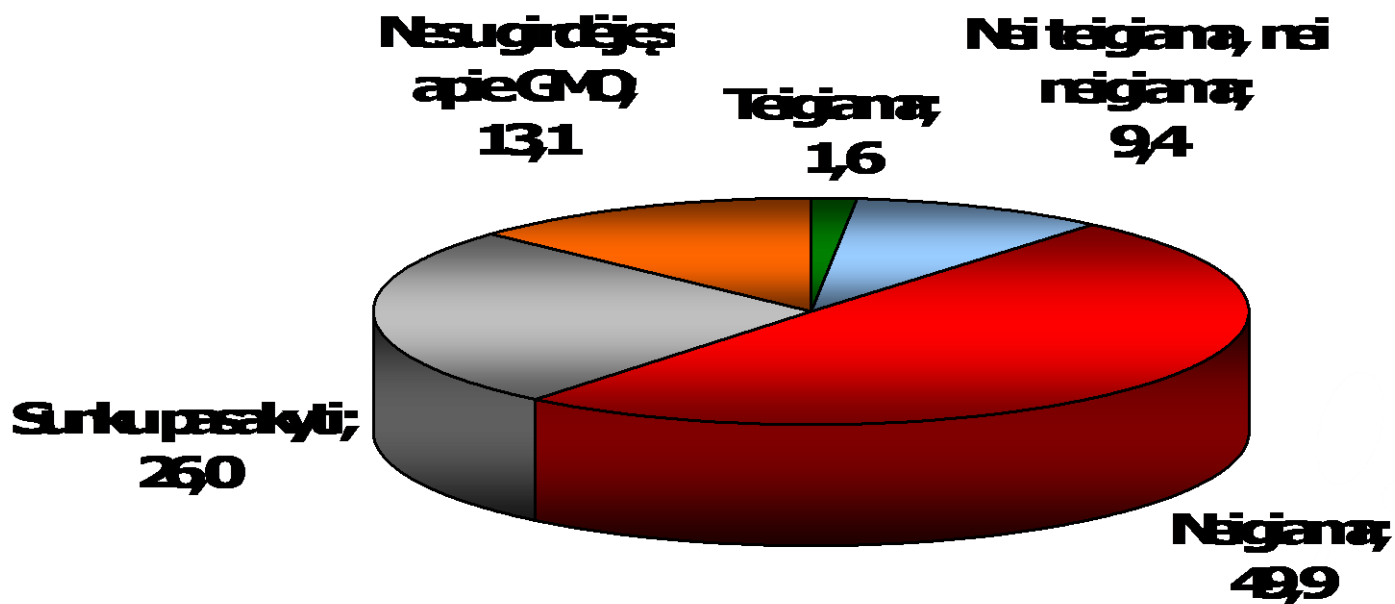
Respondentų socialinės-demografinės charakteristikos(II) (%)

Tyrimo rezultatai

Kokia Jūsų nuomonė apie genetiškai modifikuotus organizmus (GMO)? (Proc.)

N=1002

Neigiamą nuomonę turintys dažniau teigė vyrai, 26-45 m. amžiaus, aukščiausių pajamų respondentai bei didžiųjų miestų gyventojai. Negirdėję apie GMO dažniau teigė jaunesni (18-35 m. amžiaus), žemiausių pajamų atstovai bei kaimo vietovių gyventojai.

Ar, Jūsų nuomone, Lietuvoje yra auginami genetiškai modifikuoti (GM) augalai? (Proc.)

N=1002

Taip, auginami mokslo tikslais

15,2

* Respondentai galėjo pasirinkti du atsakymo variantus.
Atsakymų suma viršija 100%.

Taip, juos auginami rinkai

11,0

Vyrai, 36-55 m. amžiaus respondentai bei didžiųjų miestų gyventojai dažniau teigė, kad, jų nuomone, Lietuvoje auginami GM augalai mokslo tikslais. Nežinantys dažniau teigė vyriausi respondentai bei žemiausių pajamų atstovai.

Ne

28,8

Nežinau

46,4

0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50

Ar, Jūsų nuomone, GM augalai skiriasi nuo įprastų augalų? (Proc.)

N=1002

* Respondentai galėjo pasirinkti kelis atsakymo variantus. Atsakymų suma viršija 100%.

Taip, visi GM augalai yra kur kas didesni nei įprasti

26,7

Taip, GM augalų nepada-
kerkėja

24,7

Ne, GM augalai gali ir visai
išraiškai nesiskirti nuo
natūralių veislių

16,0

Moterys, aukščiausių pajamų atstovai bei didžiųjų miestų gyventojai dažniau teigė, kad GM augalai yra didesni nei įprasti. Nežinantys dažniau teigė vyriausi respondentai, žemiausių pajamų atstovai bei kaimo vietovių gyventojai.

Nežinau

46,9

0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50

Ar, Jūsų nuomone, Lietuvoje gyvuliai šeriami GM pašarais? (Proc.)

N=1002

Taip, gyvuliai šeriami GM pašarais, pagamintais iš Lietuvoje auginamų kultūrų

9,8

Taip, gyvuliai šeriami užsienyje pagamintais GM pašarais

19,9

Ne, Lietuvoje gyvuliai šeriami tik įprastais pašarais

14,0

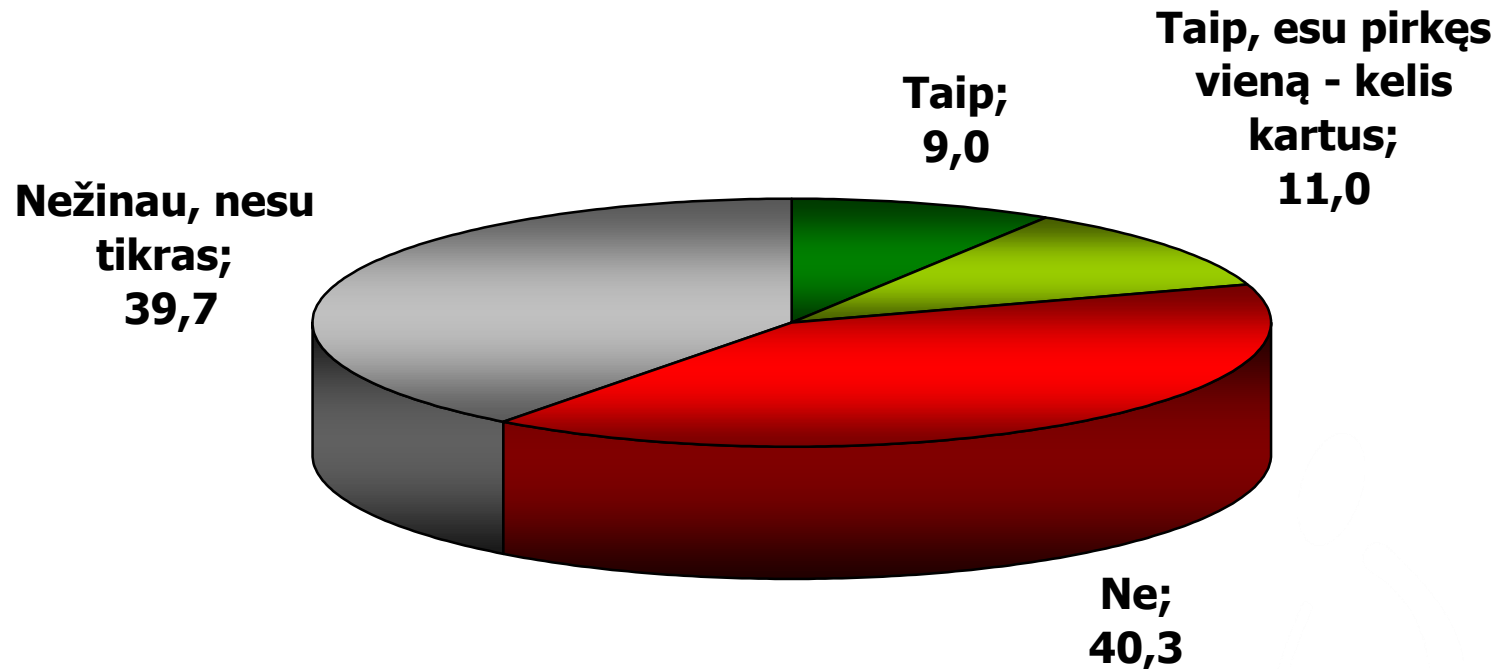
Nežinau

60,1

Nuomonę, kad gyvuliai šeriami užsienyje pagamintais GM pašarais, dažniau išreiškė 18-35 m. amžiaus respondentai bei rajonų centrų gyventojai. Vidutinių pajamų atstovai bei kaimo vietovių gyventojai dažniau nurodė manantys, kad Lietuvoje gyvuliai šeriami įprastais pašarais.

Ar perkate ir vartojate GM maisto produktus? (Proc.)

N=1002

Neperkantys GM maisto produktų dažniau teigė 18-35 m. amžiaus respondentai, o vyrai bei aukščiausių pajamų atstovai dažniau nurodė nežinantys.

Kokie buvo Jūsų pasirinkimo motyvai? (Proc.)

N=200

Tie produktai buvo pigesni

33,0

Kad į gaminius dėti įvairūs GMD
pastebėjau tik produktus
pasinešęs namo

30,0

Nuolat jau kioskų ir net ap-
gautiškai net fiktyvų ir įprastų
maisto produktų

16,5

Norėjau išbandyti – išsinaudo

16,0

** Tik tie respondentai, kurie
perka ir vartoja GM produktus.*

Matau, kad GM maisto produktai
yra geresni

9,5

Kita

8,0

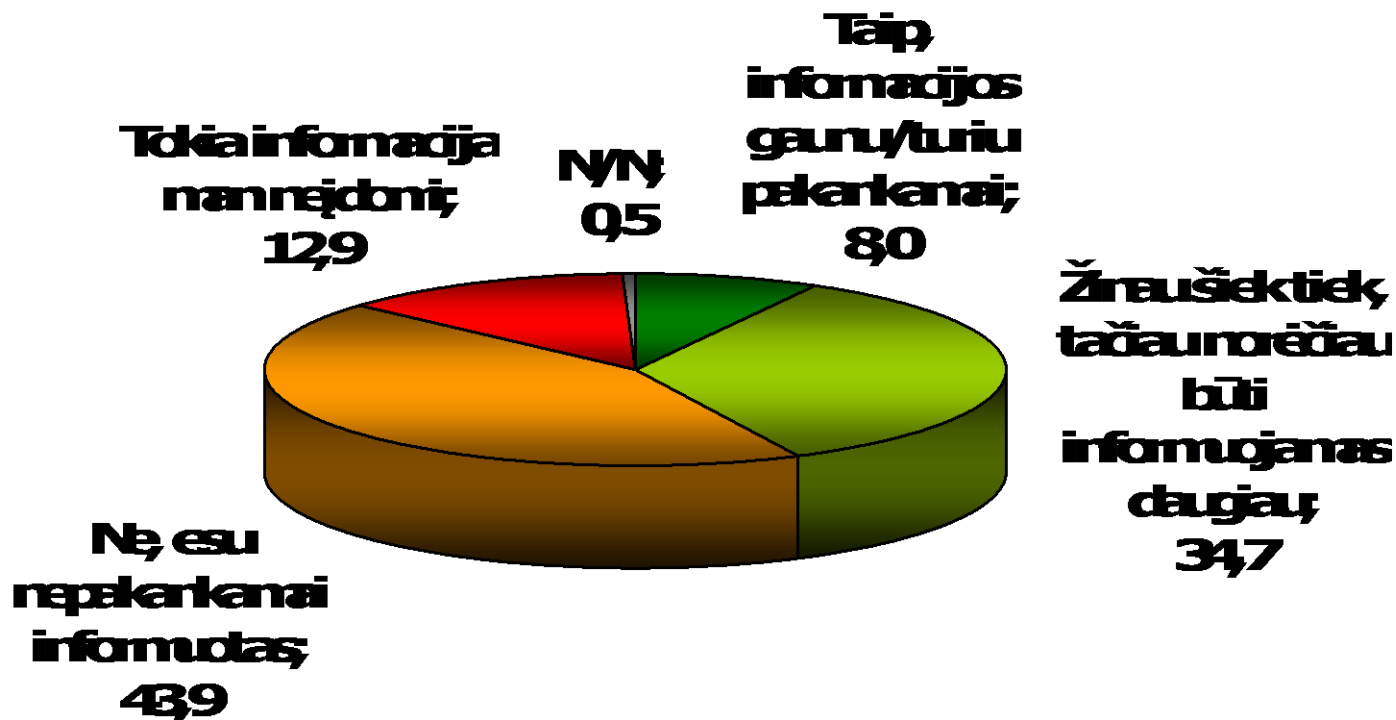
NYN

1,5

Mažesnė kaina dažniau buvo moterų, žemiausių
pajamų atstovų bei rajonų centrų ir kaimo vietovių
gyventojų pasirinkimo motyvas.

Ar manote, kad pakankamai žinote apie genetiškai modifikuotus organizmus ir genetiškai modifikuotus produktus? (Proc.)

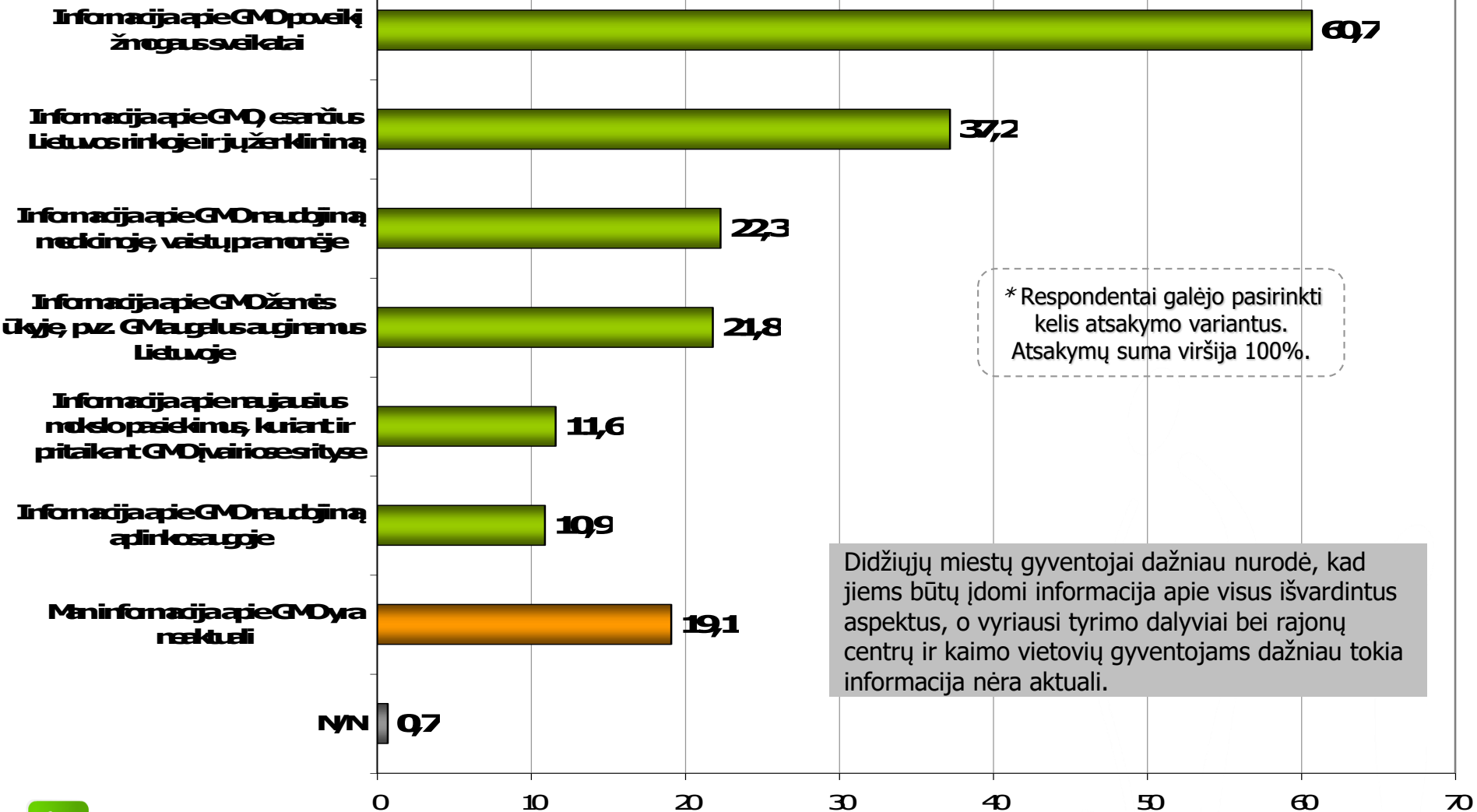
N=1002

Šiek tiek žinančios apie GMO dažniau teigė moterys, aukščiausių pajamų atstovai bei didžiųjų miestų gyventojai. Tokia informacija neįdomi dažniau yra vyriausiems respondentams bei rajonų centrų ir kaimo vietovių gyventojams.

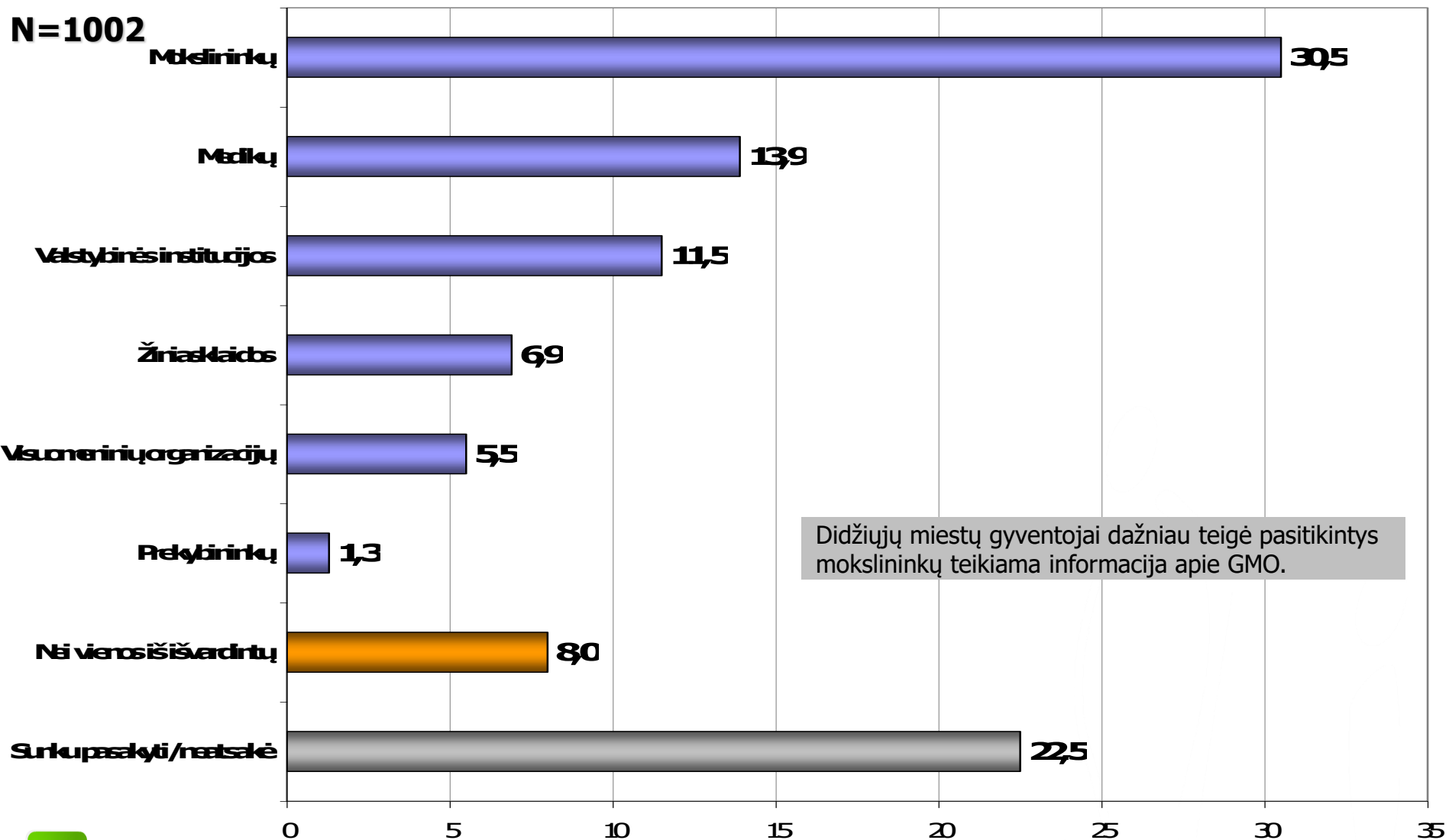
Kokio pobūdžio informacija apie GMO, Jūsų nuomone, būtų aktualiausia? (Proc.)

N=1002

Kieno teikiama informacija apie GMO labiausiai pasitikite? (Proc.)

N=1002

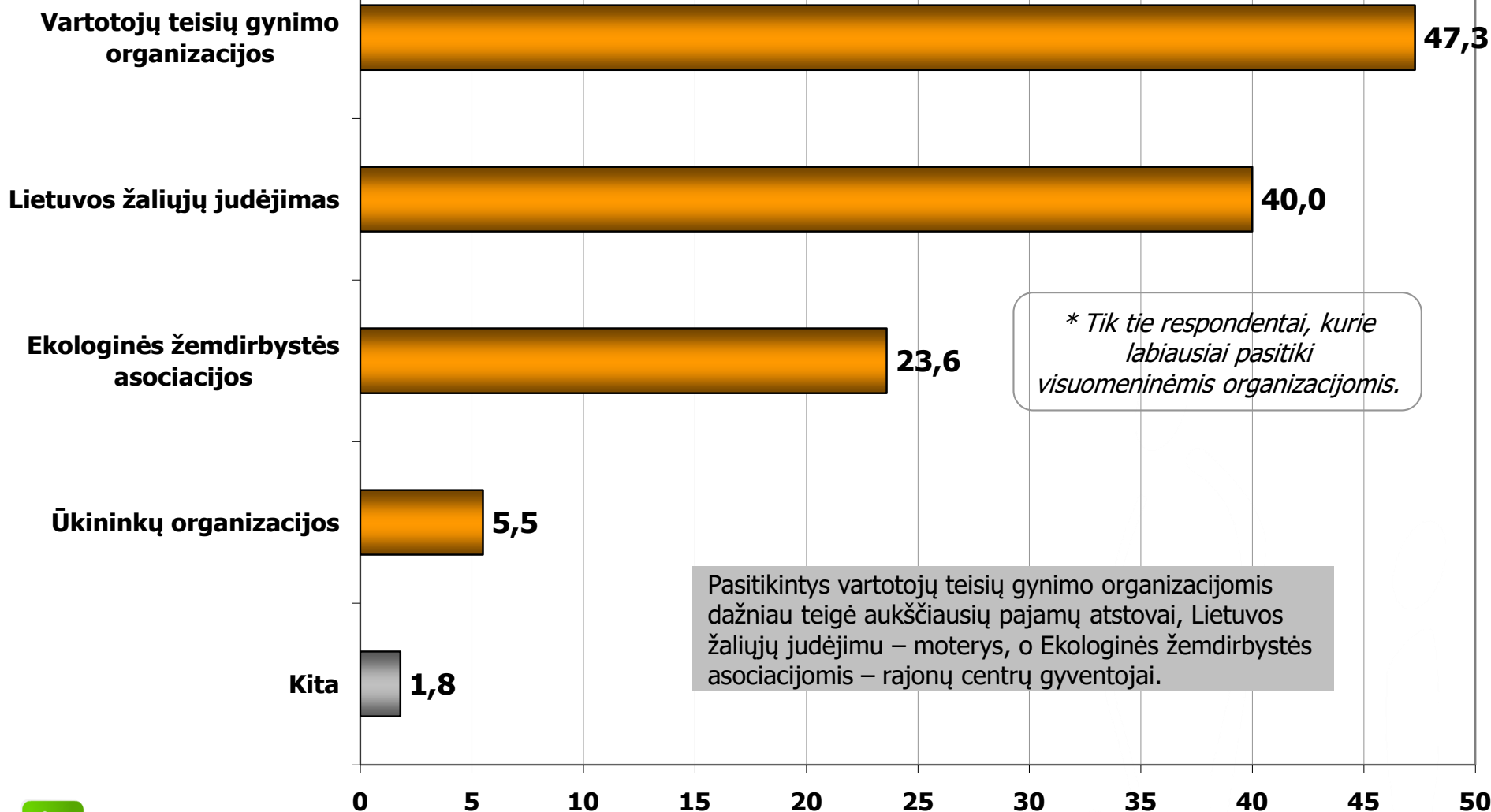

Didžiųjų miestų gyventojai dažniau teigė pasitikintys mokslininkų teikiama informacija apie GMO.

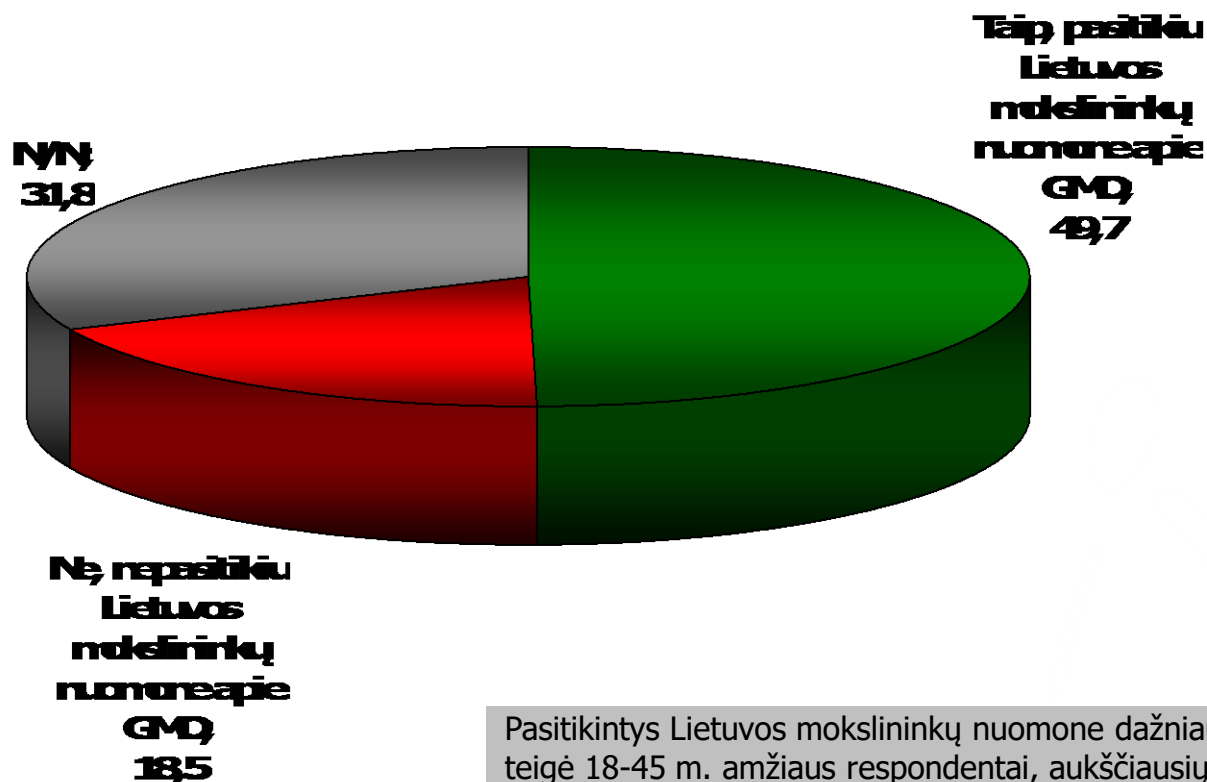
Kokiomis visuomeninėmis organizacijomis labiausiai pasitikite? (Proc.)

N=55

Ar Jūs pasitikite Lietuvos mokslininkų nuomone apie GMO? (Proc.)

N=1002

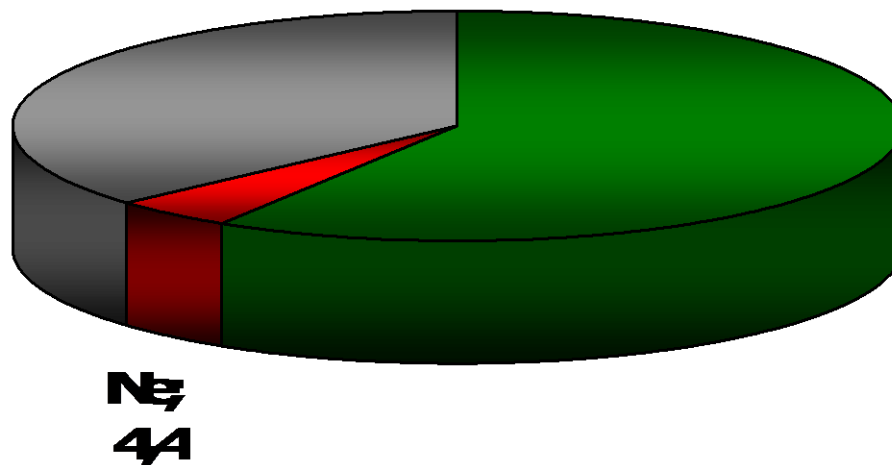

Pasitikintys Lietuvos mokslininkų nuomone dažniau teigė 18-45 m. amžiaus respondentai, aukščiausių pajamų atstovai bei didžiųjų miestų gyventojai.

Ar, Jūsų nuomone, GM produktai gali turėti poveikį žmogaus sveikatai? (Proc.)

N=1002

**Nežinau neturiu
nuomonės
367**

**Taip
589**

**Ne
44**

Nuomone, kad GM produktai gali turėti poveikį žmogaus sveikatai, dažniau išreiškė vyrai, aukščiausių pajamų atstovai bei didžiųjų miestų gyventojai. Nuomonės šiuo klausimu neturintys dažniau teigė rajonų centrų bei kaimo vietovių gyventojai.

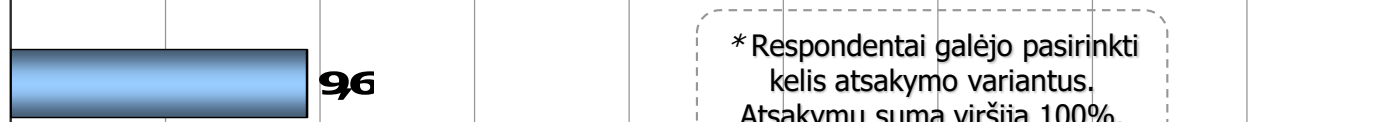
Kurie iš žemiau pateiktų teiginių labiausiai atitinka Jūsų nuomonę apie GMO kūrimą ir naudojimą Lietuvoje? (Proc.)

N=1002

GMO turėtų būti kuriami tik
medicininiais tikslais, pvz. vaistų
paruošimui

GMO turėtų būti kuriami ir
naudojami aplinkosaugoje

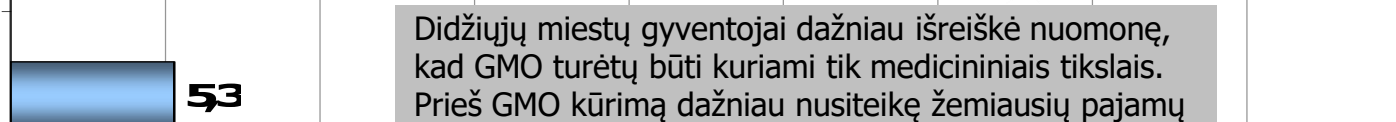

* Respondentai galėjo pasirinkti
kelis atsakymo variantus.
Atsakymų suma viršija 100%.

GMO turėtų būti kuriami ir
naudojami žemės ūkyje, tačiau tik
pašarų gamybai

GMO turėtų būti kuriami ir
naudojami žemės ūkyje,
panaudojant juos ir žmonių
maistui

Didžiųjų miestų gyventojai dažniau išreiškė nuomonę,
kad GMO turėtų būti kuriami tik medicininiais tikslais.
Prieš GMO kūrimą dažniau nusiteikę žemiausių pajamų
atstovai, kaimo vietovių gyventojai bei moterys.

GMO kurti nereikia

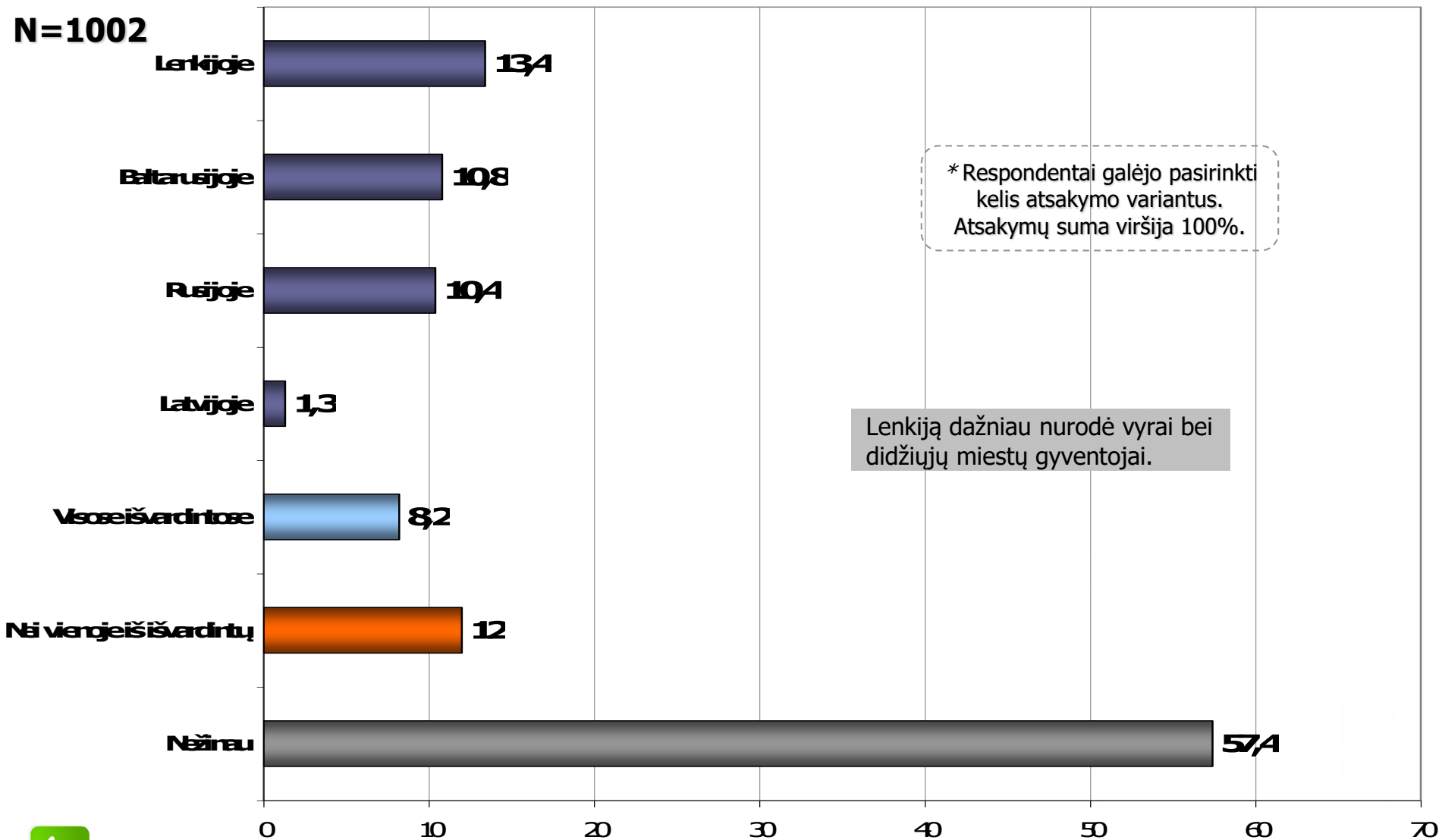

Nežinau/neturiu nuomonės

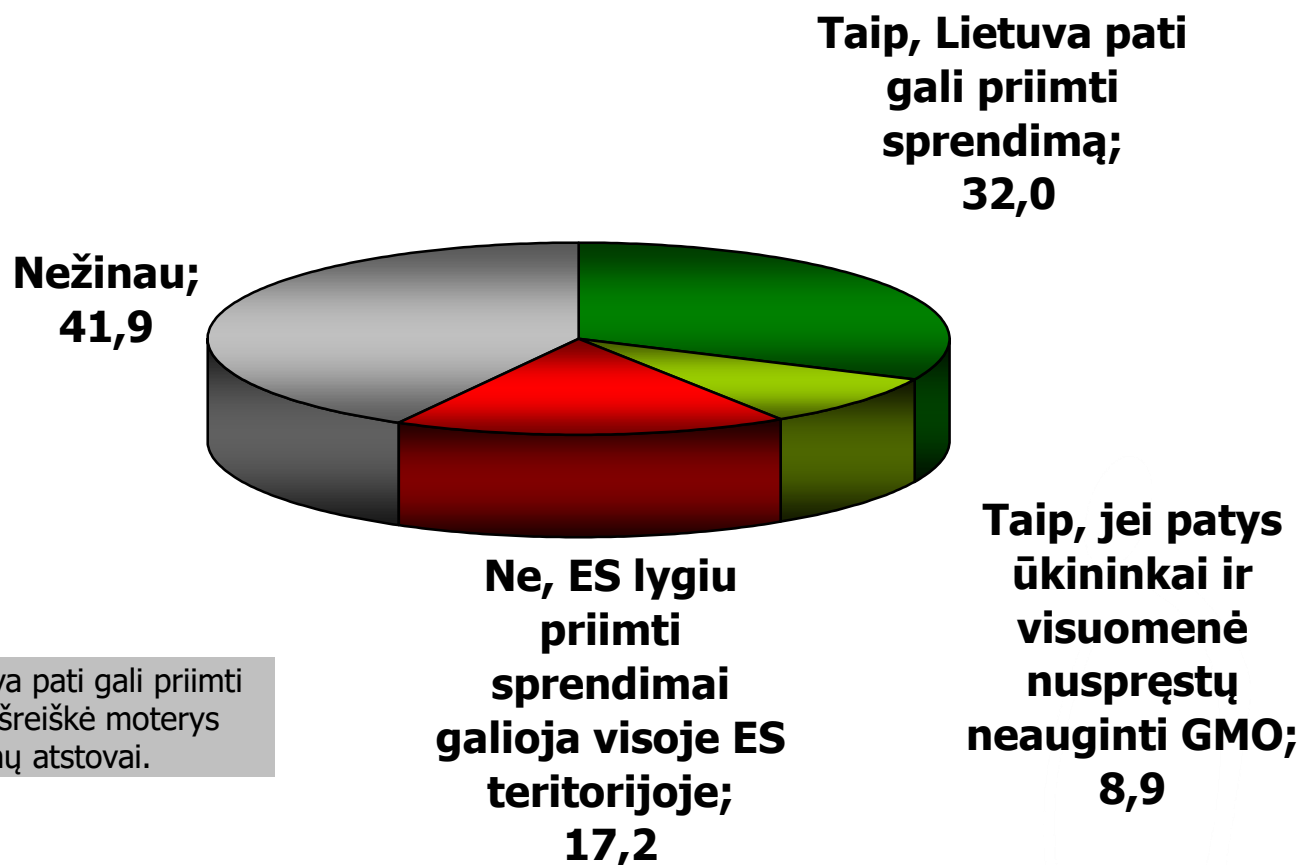
Kokiose, Jūsų nuomone, kaimyninėse valstybėse yra auginami GM augalai? (Proc.)

N=1002

Ar, Jūsų nuomone, Lietuva galėtų atsisakyti naudoti ir auginti Europos Sąjungoje įteisintus GMO? (Proc.)

N=1002

Nuomone, kad Lietuva pati gali priimti sprendimą, dažniau išreiškė moterys bei aukštesnių pajamų atstovai.

Kokiam GMO naudojimui Lietuvoje pritartumėte? (Proc.)

N=1002

**Pritarčiau GMO naudojimui
mokslo tikslais laboratorinėmis
sąlygomis**

27,9

**Pritarčiau GMO auginimui mokslo
tikslais bandymų laukuose**

3,9

GMO naudojimui mokslo tikslais laboratorinėmis sąlygomis dažniau pritartų vyrai, aukštesnių pajamų atstovai bei didžiųjų miestų gyventojai.

**Pritarčiau komerciniam auginimui
ūkininkų laukuose**

3,3

Iš vis nepritariu GMO Lietuvoje

49,9

Nežinau

15,0

Apibendrinimas

Apibendrinimas

- Šalies gyventojų nuomonė apie genetiškai modifikuotus organizmus (GMO) yra greičiau neigiama: apie pusės jų nuomonė yra neigiama, kas dešimtas respondentas nėra girdėjęs apie GMO, dar ketvirtadalis yra neapsisprendęs ir tik beveik 2 proc. Lietuvos gyventojų nuomonė šiuo klausimu yra teigiama.
- Apskritai respondentai dažnai nežino arba neturi nuomonės dėl tam tikrų su GMO susijusių dalykų. Tai patvirtina ir faktas, kad beveik pusė apklaustųjų nurodė esantys nepakankamai informuoti apie GMO ir GM produktus, šiek tiek daugiau nei 10 proc. tyrimo dalyvių net nesidomi tokia informacija.
- Informacija apie GMO poveikį žmogaus sveikatai bei apie GMO, esančius Lietuvos rinkoje, ir jų ženklimą šalies gyventojams yra aktualiausia. Jie labiausiai pasitiki mokslininkų teikiama informacija apie GMO.
- Tik kas dešimtas respondentas tvirtina vartojantis GM maisto produktus. Apie 40 proc. jų nevartoja ir tiek pat nežino, ar vartoja būtent GM maisto produktus. Tokie maisto produktai dažniausiai pasirenkami dėl mažesnės kainos arba dėl to, kad respondentai šį faktą pastebi tik įsigiję produktą.
- Apie 40 proc. Lietuvos gyventojų mano, kad GMO kurti Lietuvoje nereikia. Beveik trečdalis jų mano, kad GMO turėtų būti kuriami tik medicininiais tikslais.

Ačiū